

NASVETI ZA VOŽNJO POLETI

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

vozm^o
Pametno
AGENCIJA ZA VARNOST PROMETA

VARNE CESTE SE ZAČNEJO Z VAMI

Poletje je čas visokih temperatur in potovanj, čas, ko se odpravljamo na izlete ali na počitnice. Na vozne sposobnosti vplivajo tudi utrujenost voznika in priprave, predvsem na daljšo pot, pa tudi vročina.

Na vozne razmere pa poleg vremena, ki se tudi poleti lahko hitro spremeni zaradi poletnih neviht, nalivov ali toče, nemalokrat vplivajo tudi zastoji. Vse to od udeležencev v prometu zahteva večjo previdnost in defenzivno vožnjo.

Počitniška brezskrbnost naj se ne odraža v prometu – na pot se vozniki odpravite spočiti ter dobro pripravljene.

Upoštevajte prometna pravila in razmere na cesti. Še posebej bodite pozorni na najbolj ranljive udeležence na cesti – pešce, kolesarje in motoriste.

Ko ste za volanom, naj bo vožnja vaša glavna skrb. Preberite nekaj nasvetov za varno udeležbo v prometu.

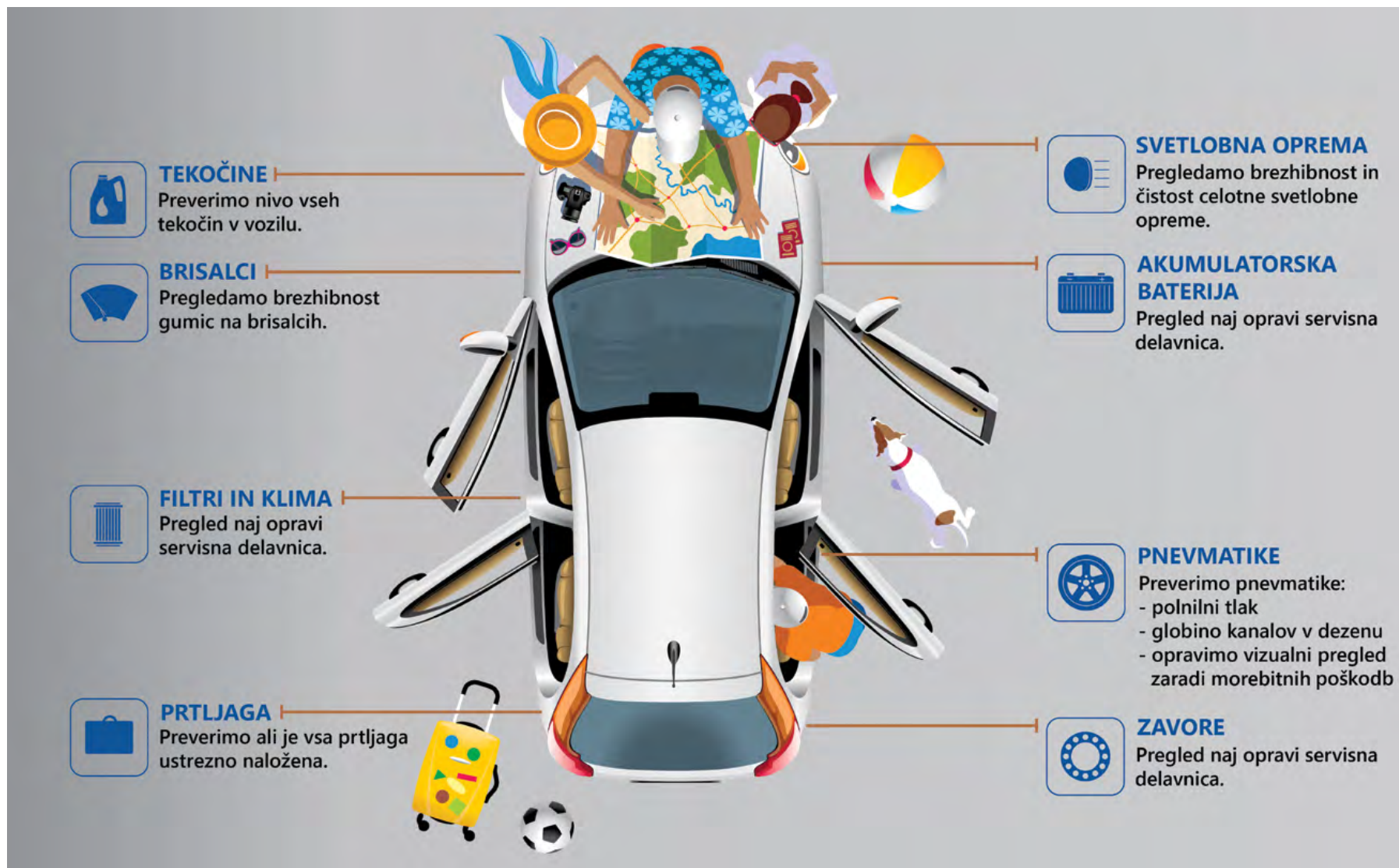
PRIPRAVITE SE

Pravzaprav premalo časa namenimo sami pripravi na vožnjo, saj smo z mislimi že na oddihu, ki je pred nami. Na pot se je potrebno dobro pripraviti. Le dobra priprava lahko prihrani slabo voljo, ki bi jo povzročile težave na poti.

Pred daljšo potjo preverite vaše vozilo. Morebitne pomanjkljivosti lahko odpravite tudi z obiskom servisne delavnice.

ALI STE VEDELI, da je potrebno pri polno naloženem vozilu povečati tlak v pnevmatikah? Vedno upoštevajte navodila proizvajalca. V povprečju jih lahko dopolnimo za 0,2 bara.

NAREDITE SI NAČRT POTOVANJA IN PREVERITE VELJAVNOST DOKUMENTOV

- pot natančno preučite, uporabite navigacijo,
- seznanite se s predpisi, ki so veljavni v državi, v katero potujete,
- preverite, ali so na poti predvidena cestna dela in zapore.

Pred odhodom pravočasno preverite veljavnost osebnih dokumentov in jih ne pozabite vzeti s seboj! Preverite veljavnost voznškega in prometnega dovoljenja. V vozilu imejte tudi evropsko poročilo o prometni nesreči. Pomembne predmete imejte v vozilu na doseg roke. Pri načrtovanju poti v tujino spremljajte epidemiološko stanje na območju načrtovane poti, preverite pogoje vstopa v državo potovanja in upoštevajte odločitve tamkajšnjih oblasti.

PREVERITE, ALI JE VAŠ SEDEŽNI POLOŽAJ PRAVILEN

- iztegnjene roke se z zapestjem dotikajo zgornjega roba volana,
- ob drži volana, morajo biti roke opazno pokrčene,
- naslonjalo za glavo naj bo nastavljeno tako, da je zgornji rob vzglavnika poravnana z vrhom glave.

PREVERITE PRIPETOST VSEH POTNIKOV

VARNOSTNI PAS SI PRAVILNO PRIPNEMO TAKO, DA:

- poteka zgornji del pasu čez ramo (in ne čez vrat), spodnji del pa pod trebuhom čez boke,
- vstavimo sponko v zaklep, da slišimo KLIK,
- poteka čim bolj ob telesu,
- ni zaviti in ohlapen.

Tudi bodoče mamice naj med nosečnostjo uporabljajo varnostni pas, saj le-ta nikakor ne škoduje še nerojenemu otroku. Nosečnice si varnostni pas namestijo tako, da spodnji krak pasu poteka pod trebuhom, zgornji krak pa nad trebuhom čez ramo.

Otroci naj bodo ves čas brez izjeme pripeti in pravilno nameščeni v otroških sedežih. Ko postanejo nemirni, naredite postanek.

IZJEMNO POMEMBNO JE, DA SO VSI POTNIKI V VOZILU PRAVILNO PRIPETI. POTNIK NA SEDEŽU OB VOZNIKU NAJ NE POLAGA NOG NA ARMATURNO PLOŠČO.

V območju delovanja zračne blazine ne odlagajte predmetov!

PREVOZ HIŠNIH LJUBLJENČKOV

Hišni ljubljenci morajo biti med vožnjo ustrezno zavarovani, da v primeru nenadnega zaviranja, sunkovitejših voznikovih manevrov ali trka ne bi utrpeli poškodb.

KAKO PREVAŽATI PSE?

- Najbolj varen prevoz psa je v t. i. "transportnem boksu", ki mora biti ustrezno velik glede na velikost živali.
- Večji transportni boks mora biti ustrezno nameščen v prtljažnem prostoru (boks za majhne pse ali mačke je lahko pritrjen na zadnjem sedežu).
- Z ustreznimi zateznimi trakovi mora biti transportni boks dobro pritrjen, saj se že v primeru zaviranja v sili sunkovito premakne in zadene v neko oviro. To lahko pomeni veliko nevarnost poškodb za našega hišnega ljubljénčka.
- Če psa vozite v potniški kabini, naj sedi na zadnjem sedežu, kjer bo bolj varen. Pripnite ga z varnostnim pasom za pse, pričvrstite ga na pravilno nameščeno oprsnico.

KADAR V AVTOMOBILU PREVAŽATE ŽIVALI, UPOŠTEVAJTE ŠE NASLEDNJE

- Slog vožnje naj bo umirjen, brez nenadnih zaviranj in sunkovitih pospeševanj.
- Nikoli ne puščajte živali samih v vozilu.
- Med daljšo vožnjo naredite več postankov, poskrbite za njihovo hidracijo.
- Ne pozabite dokumentov hišnega ljubljénčka.

PRI DALJŠIH POTEH NAČRTUJTE VEČ POSTANKOV

Na dosegu roke imejte zadostno količino vode, tudi zaradi možnosti zastojev. Skrb za zadostno pitje vode naj bo odgovornost vsakega voznika.

Vročina lahko še poslabša zdravstvene težave ali povzroči utrujenost, zato se za volan usedite povsem spočiti in zdravi. Na daljši poti načrtujte več varnih postankov. Pretegnite se in na kratko sprehodite. Pri daljši vožnji je priporočljivo, da se izmenjujete, če je v vozilu več imetnikov veljavnega vozniškega dovoljenja.

Med prezračevanjem vozila ne pozabite na varnost. Če se oddaljite od vozila, ga zaklenite in zaprite okna.

V zaklenjenem vozilu nikdar ne pustite nikogar! Še posebej pozorni bodite, da v vozilu ne puščate otrok. Če ostanejo v parkiranem avtomobilu, to vpliva na njihovo telesno temperaturo, tudi če pustite nekoliko odprta okna. Zelo hitro namreč lahko pride do vročinskega udara. Otroci so zelo občutljivi na visoke temperature.

- Delno odprto okno ne vpliva bistveno na upočasnjevanje dvigovanja temperature v avtomobilu.
- Temperatura otrokovega telesa se dviguje 3 do 5-krat hitreje od temperature telesa odrasle osebe.
- V samo 10 minutah se temperatura v avtomobilu lahko dvigne za 20 °C.
- Pri zunanji temperaturi 26 °C se temperatura v avtomobilu lahko dvigne na 32 °C v samo desetih minutah. Po 30 minutah bo temperatura v parkiranem avtomobilu že 45 °C.
- Ko so zunanje temperature višje, se lahko temperatura v avtomobilu dvigne do 50 °C v samo nekaj minutah.

UTRUJENOST

Ko se med vožnjo motornega vozila pojavijo znaki utrujenosti in zaspanosti, kot so zehanje, pogosto mežikanje, občutek potrebe počitka ali izgube pozornosti, se je potrebno v najkrajšem možnem času na varnem mestu ustaviti. Vožnjo nadaljujte šele v ustrezni psihofizični kondiciji.

- Če spimo manj kot 5 ur na noč, se kar za 4,5-krat poveča verjetnost za udeležbo v prometni nesreči.
- Če ostanemo budni več kot 24 ur, delamo podobne napake, kot bi jih, če bi imeli v krvi 1,0 g/l alkohola.
- Z vidika zaspanosti za volanom, tudi z vožnjo ponoči, kar 5- do 6-krat bolj tvegamo, da bomo udeleženi v prometni nesreči.

ZA VARNOST NA POTI POSKRBITE TUDI Z USTREZNI NALAGANJEM PRTLJAGE

Odgovorni ste za ustrezno in varno naloženo prtljago, tako v samem vozilu kot tudi pri uporabi strešnih in drugih prtljažnikov za prevoz prtljage, koles in podobno. Večje in težje predmete vedno namestite na dno, za zadnjo klopjo, tako da se ne morejo premikati, manjše in lažje predmete pa nato razporedite na vrh in varno pritrdite.

Strešnih prtljažnikov ne smete obremeniti nad obremenitvijo, ki jo je določil proizvajalec, saj lahko zmanjšajo stabilnost vozila. Ker bo vozilo zaradi prtljage dodatno obteženo, pred odhodom preverite ustreznost tlaka v pnevmatikah.

PREVOZ PRTLJAGE NA ZUNANJEM PRTLJAŽNIKU

1 UPORABA STREŠNEGA KOVČKA je najbolj ustrezen rešitev za prevoz prtljage na strehi, saj:

- je prilagojen in namenjen prevozu prtljage;
- so vsa pritrdišča in celotna konstrukcija kovčka atestirana oz. certificirana;
- je testiran na aerodinamiko.

BODITE POZORNI, da je prtljaga v strešnem kovčku dobro pritrjena. S tem preprečite, da se predmeti premikajo po njem.

2 PREVOZ KOLESA NA PRTLJAŽNIKU, KI JE NAMEŠČEN NA MEHANSKI NAPRAVI ZA SPENJANJE VOZIL (VLEČNA KLJUKA)

- Bodite pozorni na nosilnost vlečne kljuke, ki je navedena v dokumentih o vlečni kljuki.
- Aerodinamičnost avtomobila ni bistveno poslabšana in posledično se poraba goriva dvigne le za malenkost.
- Nameščanje in snemanje koles je bistveno lažje in manj naporno.
- Kolesa morajo biti na prtljažniku ustrezno in trdno nameščena.
- Priporoča se, da se s koles odstranijo vsi težji deli, kot so akumulatorji pri električnih kolesih.
- Priporočljivo je, da se po prevoženih 50 kilometrih ponovno preveri vsa pritrdilna mesta prtljažnika in koles.

3 PREVOZ KOLESA NA ZUNANJEM PRTLJAŽNIKU NA STREHI VOZILA

- Takšna namestitev koles zahteva precej napora, saj je potrebno kolesa visoko dvigniti in jih nato še dobro in ustrezno pritrditi.
- Pri nakupu prtljažnika pazite, da izberete prtljažnik, opremljen s pravimi nastavki za utore na strehi vašega vozila.
- Dobro pritrdite kolesa in preverite, da ni kakšnih delov, ki bi lahko med vožnjo opletali ali celo odpadli.
- Bodite pozorni na nosilnost, ki je navedena v dokumentih.
- Prilagodite hitrost. Povečan zračni upor slabo vpliva na pritrdilne točke in kaj hitro se lahko zgodi, da kaj tudi popusti.
- Vozilo s kolesom na strehi je mnogo bolj občutljivo na veter, še posebej na bočni veter.
- Poveča se poraba goriva.

Ob prevozu kolesa na strešnem prtljažniku bodite pozorni pri uvozi pod nadstrešnice, v podzemne garaže ter druge pokrite objekte.

OSREDOTOČITE SE NA VOŽNJO

Osredotočenost na vožnjo pomeni slediti trem preprostim, a nujnim pravilom:

- Roke na volanu.
- Pogled na cesti.
- Misli in koncentracija pri vožnji in spremljanju razmer na cesti in ob njej.

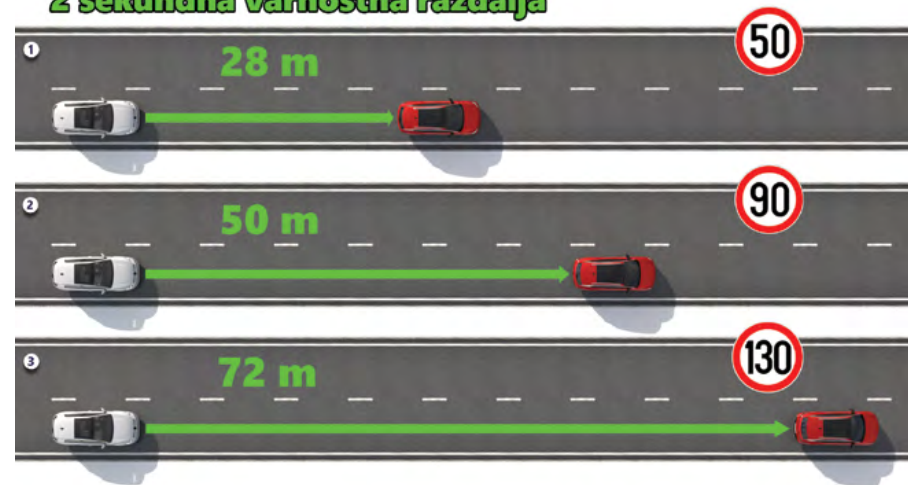
Med vožnjo bodite **strpni**, prilagodite **hitrost vožnje** razmeram na cesti in ravnajte **defenzivno**.

- Predvidevajte prometne situacije,
- vozite zbrano,
- opazujte dogajanje pred, za in ob vozilu,
- upoštevajte hitrostne omejitve,
- prehitujte tam, kjer je to dovoljeno in to dopuščajo razmere,
- upoštevajte varnostno razdaljo in pravilo 2 sekund.

ALI STE VEDELI, da je v slabem vremenu priporočljivo povečati varnostno razdaljo na **4 sekunde**?

2 sekundna varnostna razdalja

Pred menjavo prometnega pasu preverite **mrtvi kot**, ki je voznikovega pogledu skrito področje okoli vozila.

Če boste za prevoz tovora uporabili **lahki priklopnik**, preverite tudi njegovo brezhibnost, še posebno delovanje **zadnjih luči** ter stanje **pnevmatik**. Za motorna vozila z največjo dovoljeno maso **do vključno 3,5 t**, ki vlečejo priklopno vozilo, je na avtocesti omejitev hitrosti **100 km/h**, na cestah izven naselja **90 km/h**.

Motoristi in kolesarji, poskrbite za svojo vidnost in prepoznavnost ter uporabljajte ustrezne **žaromete**, **luči**, **odsevne jopiče** in seveda drugo **zaščitno opremo**. Motoristi, ne pozabite na uporabo **zaščitne čelade**. Slednjo priporočamo tudi vsem kolesarjem. **Pešci** pa lahko za svojo varnost dodatno poskrbite z uporabo **odsevnikov**.

NE UPORABLJAJTE TELEFONA MED VOŽNJO!

Uporaba mobilnih telefonov med vožnjo vpliva na reakcijski čas voznika. Med uporabo mobilnega telefona je **voznikova pozornost zmanjšana v kar treh vidikih zaznavanja in upravljanja:**

- vidnem** – namesto na cesto in okolje, je pogled usmerjen v zaslon telefona,
- telesnem** – roke niso na volanu ali krmilu vozila, temveč na napravi,
- miselnem** – miselni procesi so usmerjeni v dogajanje, ki ga sporoča naprava.

Z uporabo mobilnega telefona med vožnjo se zmanjšuje zbranost voznika in zmožnost za pozornost na dogajanje na cesti in njeni okolici. Voznik spregleda ključne informacije iz okolja, zato se poveča **tveganje za nastanek prometne nesreče, po različnih mednarodnih raziskavah, od 4x-23x.**

Med pisanjem SMS sporočila ali pregledovanjem družbenih omrežij je voznik povprečno 5 sekund osredotočen na telefon in ne na vožnjo. **Pri hitrosti 60 km/h prevozi razdaljo več kot 83 metrov. V naselju, pri vožnji 50 km/h prevozi skoraj 70 metrov.**

Še večje tveganje pa je na avtocestah, kjer **pri hitrosti 130 km/h v petih sekundah prevozi več kot 180 metrov, na hitri cesti pri vožnji 100 km/h pa prevozi 139 metrov.** Gre za podobno tveganje, **kot da bi takšno razdaljo prevozil z zaprtimi očmi.**

NIKOLI NE VOZITE POD VPLIVOM ALKOHOLA, DROG ALI DRUGIH PSIHOAKTIVNIH SNOVI.

USTAVLJANJE NA AVTOCESTI IN HITRI CESTI

Na odstavnem pasu avtoceste in hitre ceste je prepovedana vožnja, parkiranje ali ustavitev, razen v sili in ob ustavitvi zaradi nudenja potrebne pomoči.

Na vozišču avtoceste in hitre ceste je prepovedano obračanje, vzratna vožnja (vožnja v nasprotni smeri je smrtno nevarna), ustavitev ali parkiranje.

Enako velja za predore in nadvoze!

Med vožnjo poskrbite za vzpostavitev zadostne varnostne razdalje. Vzdržujte jo.

Vožnja, parkiranje ali ustavitev na odstavnem pasu ni dovoljena (razen v sili).

Ob zastoju na avtocesti vzpostavite reševalni pas. Vozila, ki se ustavljajo ali stojijo na skrajnem levem prometnem pasu, se morajo razvrstiti čim bolj levo, tudi čez robno črto smernega vozišča. Vozila, ki se ustavljajo ali stojijo na ostalih prometnih pasovih, pa se morajo razvrstiti čim bolj desno, tudi čez robno črto smernega vozišča, kar vključuje tudi odstavni pas. Od pravočasnega prihoda intervencijskih služb je pogosto odvisno tudi življenje posameznikov.

Poletna nevihta, neurje, toča ali sodra lahko v trenutku spremenijo razmere na vozišču iz idealnih v težje obvladljive.

V neurju in toči je ustavljanje na avtocesti in hitri cesti, v predorih ali pod nadvozi izredno nevarno in prepovedano.

Med neurjem ali podobnimi dogodki vozite previdno in hitrost vožnje prilagodite razmeram. Če ste takrat na avtocesti, zapustite avtocesto na prvem primernem mestu (počivališču, izvozu ipd.) in poiščite primerno zavetje za vozilo na mestu, kjer je to dovoljeno.

Močan dež, nalivi in toča lahko na vozišče nanesejo naplavine, ki z vozišča niso takoj odstranjene. Prilagodite vožnjo razmeram!

Upoštevajte vso prometno signalizacijo, tudi spremenljivo prometno signalizacijo.

KAJ STORITI OB PROMETNI NESREČI?

Kot udeleženci v prometu poskrbite za svojo varnost in varnost drugih udeležencev.

V PRIMERU PROMETNE NESREČE:

- zavarujte kraj nesreče,
- preverite poškodovančevo stanje,
- pomagajte udeležencem,
- obvestite policijo s klicem na 113,
- ostanite na kraju nesreče, dokler ogled ni končan.

Če ste udeleženi v prometni nesreči, v kateri je nastala samo manjša materialna škoda, vozilo odstranite z vozišča in izpolnite evropsko poročilo o prometni nesreči.

Izdala in pripravila: JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNOST PROMETA

Oblikovanje: Mintdays Studio

Naklada: 5.000 izvodov

Tisk: Tiskarna Print Point d. o. o.

Fotografije: Primotehna, Trgovsko in storitveno podjetje d. o. o., Dreamstime.com

JUNIJ 2021